

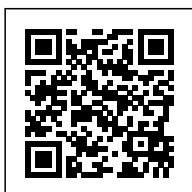

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

754/0

Návrh poslanců Václava Klause a Zuzany Majerové Zahradníkové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Klaus V., Majerová Zahrad. Z.
Doručeno poslancům: 13. února 2020 v 11:43

ZÁKON

ze dne2020,

kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. I

V zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb. a zákona č. 315/2019 Sb., se za § 16a vkládá nový § 16b, který včetně poznámky pod čarou č. x zní:

„§ 16b

(1) Fyzická osoba může dobrovolně přispět na starobní nebo invalidní důchod osobě blízké^{x)}, kterou si určí, a to ve výši jednoho procenta ze svých příjmů ze závislé činnosti a ze samostatné výdělečné činnosti.

(2) Příspěvek podle odstavce 1 lze hradit na základě oznámení učiněného poplatníkem České správě sociálního zabezpečení o výši příspěvku a jeho způsobu platby, identifikaci příjemce starobního nebo invalidního důchodu, a o čísle účtu, na který má být příspěvek odeslán. Oznámení lze učinit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení vyplácející starobní nebo invalidní důchod určené osobě blízké.

(3) Oznámení podle odstavce 2 musí být doručeno okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději v den úhrady pojistného a musí obsahovat mimo jména poplatníka, také identifikaci osoby blízké.

(6) V případech uvedených v § 8 odst. 1 odvádí zaměstnavatel za zaměstnance rovněž příspěvek podle odstavce 1, a to ve výši stanovené v oznámení poplatníka podle odstavce 2.

(7) Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti oznámení podle odstavce 2.

x) § 24 odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. II

V § 35ba odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb. zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb. zákona č. 344/2013 Sb., zákona č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 113/2016 Sb. a zákona č. 170/2017 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno ch), které včetně poznámky pod čarou č. x zní:

„ch) částku uhrazenou poplatníkem jako příspěvek osobě blízké k jejímu starobnímu nebo invalidního důchodu za zdaňovací období ^{x)}.“.

X)§ 16b zákona č. 589/1992 Sb.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

Důvodová zpráva:

A. Obecná část

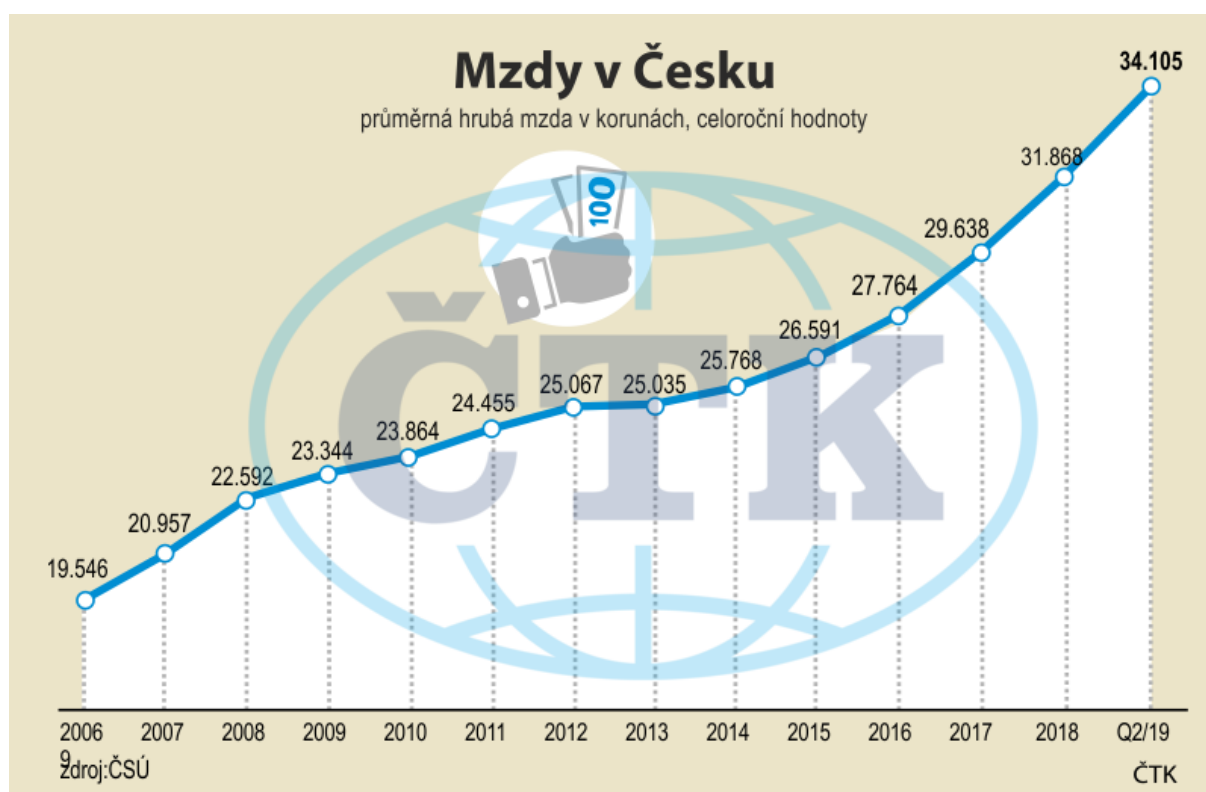
1. Zhodnocení platného právního stavu

Navrhuje se zavést dobrovolnou možnost přispívat k důchodu osobě blízké. Smyslem je zlepšit úroveň důchodů v rámci osob blízkých s tím, že nedojde ke zvýšení daňové zátěže osob, které budou dobrovolně přispívat k důchodům osob blízkých. Osobu blízkou stanoví § 24, odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Proto se současně navrhuje, aby zaplacená částka byla odečitatelnou položkou od daní poplatníka. Takový zákon v naší legislativě zatím není, proto nelze hodnotit platný právní stav.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy.

Navržená varianta řešení je formou jistého druhu daňové asignace – přesměrování části příjmu poplatníka daně z příjmů na jiný účel. Daňová asignace dává smysl jen vůči osobě blízké pobírající starobní nebo invalidní důchod. Návrh zákona zcela nenásilně a pro občany velmi přijatelně, zapojuje daně do důchodového systému.

Důležitou otázkou bylo, jaká výše daňové asignace zvolit? Limitovat příspěvek je nezbytností, aby nedošlo k výraznému snížení daňových příjmů. Proto se navrhuje stanovit maximální výši příspěvku osobě blízké ve výši 1 % hrubé mzdy.

Při jednom procentu by odeslaná částka byla v současné době asi ve výši 300 Kč (1 % mediánu) a neustále by se navyšovala podle růstu příjmů plátců.

Cílem předkládaného návrhu není navyšování výdajů poplatníka. Proto se navrhuje odečíst příspěvek formou asignace z daní z příjmů fyzických osob.

Zaměstnání nebo příjem z podnikání mělo v lednu celkem 4,96 milionu lidí, z toho 2,8 milionu mužů a 2,17 milionu žen. Míra zaměstnanosti mužů činila 78,8 procenta, u žen se zvýšila na 63 procent. V obou případech šlo o nejvyšší podíl za uplynulých 23 let. Od celkového počtu ekonomicky aktivních je třeba odečíst asi 350 tisíc pracujících seniorů, dále pracující studenty, pracující s nízkými příjmy a samozřejmě také lidi, kteří se z různých důvodů rozhodnou svým rodičům nepřispívat. Lze také předpokládat, že po přijetí zákona by byla nějaká náborová křivka, to znamená, že občané by se do asignace zapojovali postupně. V takovém případě lze odhadnout, že by mohl být nižší výběr daně z příjmů fyzických osob v rozsahu cca 2 – 3 mld. Kč. Samozřejmě ne každý poplatník bude chtít přispívat osobě blízké, proto by mohla být snížena daňová výtěžnost nižší. Za rok 2019 byl výtěžek daně z příjmů fyzických osob 216 mld. Kč. Částka 2 až 3 mld. Kč není nijak závratná, a tudíž je akceptovatelná.

Konkrétní provedení by bylo v tomto případě prokazatelné. Plátce by stanovenou formou oznámil České správě sociálního zabezpečení (dále ČSSZ), že bude přispívat osobě blízké, a to prostřednictvím odvodu na svůj účet důchodového pojištění. ČSSZ pošle na příslušný účet osobě, které je přispíváno k důchodům. Odpadá problém OSVČ a podnikajících osob, protože ty by pouze oznámily ČSSZ, jakou částku se rozhodly odvádět na bankovní účet osoby blízké. ČSSZ by vystavilo roční potvrzení o výši zaplacené částky, které by použil plátce daně z příjmů při ročním daňovém přiznání, jako slevu na dani. Vše je průkazné a tímto systémem se dosáhne zvýšení důchodů osoby blízké.

Je třeba zdůraznit, že velkým plusem předkládaného návrhu je psychologická podpora mezigenerační solidarity rodin, ale také určité populační opatření, protože čím více budou mít rodiny dětí, tím více mohou přispívat osobám blízkým k jejich důchodům. Předkládaný návrh má velmi důležitý aspekt v upevňování mezigenerační solidarity a upevňování rodinných vazeb širších rodin, které si mohou pomáhat.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaný zákon je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, podle čl. 10 Ústavy a v souladu s ústavním pořádkem.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel,

zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaný zákon bude mít dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, a to v maximální výši 3 mld. Kč, ale bude mít příznivé sociální dopady na osoby, kterým bude přispíváno k důchodům. Navrhovaný zákon nebude mít žádné dopady na životní prostředí.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný zákon nebude mít žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon není spojen s žádnými korupčními riziky.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo ochranu státu

Navrhovaný zákon nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

B. Zvláštní část

K ČÁSTI PRVNÍ

Navrhuje se úprava zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, aby poplatník mohl přispívat 1% ze svých zdanitelných příjmů – hrubé mzdy na účet vybrané osobě blízké, a to na základě oznámení ČSSZ. Formulář oznámení stanoví prováděcí předpis, který do šesti měsíců po přijetí zákona, vydá MPSV ČR. Kopii oznámení předá osoba, která bude přispívat na účet osoby blízké prostřednictvím ČSSZ, svému zaměstnavateli, který uvedenou částku z platu poplatníka odvede na účet sociálního pojištění u ČSSZ.

K ČÁSTI DRUHÉ

Navrhuje se změna zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, která umožní snížení daně z příjmů poplatníka – fyzické osoby, o částku, kterou poplatník odvedl na účet ČSSZ, která tuto částku odeslala na bankovní účet osoby blízké, a to na základě potvrzení od ČSSZ.

K ČÁSTI TŘETÍ

Stanoví se účinnost k 1. lednu 2021. MPSV ČR stanoví vyhláškou způsob prohlášení o dobrovolném příspěvku osobě blízké na starobní nebo invalidní důchod prostřednictvím ČSSZ.

V Praze 12. února 2020.

Předkladatelé:

Václav Klaus v. r.

Zuzana Majerová Zahradníková v. r.

Platné znění zákona s vyznačením navrhované změny

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

§ 16a

.....

„§ 16b

(1) Fyzická osoba může dobrovolně přispět na starobní nebo invalidní důchod osobě blízké^{x)}, kterou si určí, a to ve výši jednoho procenta ze svých příjmů ze závislé činnosti a ze samostatné výdělečné činnosti.

(2) Příspěvek podle odstavce 1 lze hradit na základě oznámení učiněného poplatníkem České správě sociálního zabezpečení o výši příspěvku a jeho způsobu platby, identifikaci příjemce starobního nebo invalidního důchodu, a o čísle účtu, na který má být příspěvek odeslán. Oznámení lze učinit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení vyplácející starobní nebo invalidní důchod určené osobě blízké.

(3) Oznámení podle odstavce 2 musí být doručeno okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději v den úhrady pojistného a musí obsahovat mimo jména poplatníka, také identifikaci osoby blízké.

(6) V případech uvedených v § 8 odst. 1 odvádí zaměstnavatel za zaměstnance rovněž příspěvek podle odstavce 1, a to ve výši stanovené v oznámení poplatníka podle odstavce 2.

(7) Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti oznámení podle odstavce 2.

x) § 24 odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb.“.

§17

Přeplatek pojistného

....

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

...

§ 35ba

Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje o

- a) základní slevu ve výši 24 840 Kč na poplatníka,
- b) slevu na manžela ve výši 24 840 Kč na manžela žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68000 Kč; je-li manželovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péstounské péče s výjimkou odměny péstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem^{9a)}, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a o státní podpoře stavebního spoření^{4a)} a stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{4j)}, který je od daně osvobozen podle § 4. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manžela nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů,
- c) základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾ nebo zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu,
- d) rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu nebo je poplatník podle zvláštních předpisů invalidní ve třetím stupni, avšak jeho žádost o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni,
- e) slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč, je-li poplatníkovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P,
- f) slevu na studenta ve výši 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. Dobou soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem se rozumí doba uvedená podle zvláštních právních předpisů^{14d)} pro účely státní sociální podpory,
- g) slevu za umístění dítěte,
- h) slevu na evidenci tržeb,
- ch) částku uhrazenou poplatníkem jako příspěvek osobě blízké k jejímu starobnímu nebo invalidního důchodu za zdaňovací období ^{x)}.**

^{x)} § 16b zákona č. 589/1992 Sb.

(2) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se daň sníží za zdaňovací období o částky uvedené v odstavci 1 písm. g) a písm. b) až e), pouze pokud se jedná o poplatníka, který je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně.

(3) Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

(4) V daňovém priznání ke společným příjmům a výdajům ve společenství jmění poplatník může uplatnit slevu na dani za období trvání společenství jmění, s výjimkou společenství jmění dědiců, na kterou měl nárok a která nebyla uplatněna.

§ 35bb

....